

8^e jaargang, # 1

10 mei 2010

Agrometeorologische Berichten

Situatie op 30 april 2010

Samenvatting

De voorbije winter werd gekenmerkt door relatief lage temperaturen en zo nu en dan flinke sneeuwbuien. De temperatuursom sinds begin januari ligt zo'n 170 graaddagen lager dan gemiddeld, wat betekent dat de gewasgroei met ongeveer een week vertraagd is. Uit analyse van de satellietbeelden blijkt echter dat deze vertraging eind april al grotendeels weggewerkt was. Voor opbrengstvoorspellingen is het momenteel nog te vroeg.

Doelstelling en methodiek

Deze berichten geven een overzicht van de weersgesteldheid in de voorbije periode en - vanaf juni - een oogstraming voor de voornaamste landbouwgewassen op regionaal en nationaal vlak. Naast de normale trend afgeleid uit de officieel gerapporteerde opbrengsten van de voorbije 15 jaren, worden voor elke combinatie (teelt/gebied) drie indicatoren berekend op basis van de weersgegevens, de simulaties van het B-CGMS gewasgroeimodel en de satellietbeelden van SPOT-VEGETATION (tiendaagse composieten met een spatiale resolutie van 1 km). Daarbij wordt enkel de informatie benut die momenteel al beschikbaar is (januari-heden). Met de data van de voorbije jaren wordt het regressieverband opgespoord tussen de finale oogstopbrengst (Y) en de indicatoren (Xi). De gevonden relaties worden dan, per landbouwregio en teelt, toegepast op de indicatoren van het huidige jaar, ter schatting van de oogstopbrengst. De nationale cijfers zijn afgeleid uit de regionale ramingen met de arealen als wegingsfactor. Meer informatie en voorgaande Agrometeorologische Berichten zijn te vinden op <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>.

Bronnen

Alle weersgegevens zijn afkomstig van het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (<http://www.meteo.be>). De regionale opbrengsten en arealen van de voorbije jaren werden geleverd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (<http://www.statbel.fgov.be>). Verder geraadpleegde documenten zijn afkomstig van de volgende organisaties: Landbouwleven (<http://www.landbouwleven.be>), Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de Biet (<http://www.kbivb.be>), FIWAP asbl (www.fiwap.be), Centre pilote Maïs asbl (<http://www.centre-pilote-mais.be>) en CADCO-Gembloux (<http://www.cadcoasbl.be>).

Contacten

Université de Liège, Dpt. des Sciences et Gestion de l'Environnement (Ulg, Liège)	Bernard Tychon Bakary Djaby Antoine Denis	bernard.tychon@ulg.ac.be b.djaby@ulg.ac.be antoine.denis@ulg.ac.be
Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W, Gembloux)	Robert Oger Catherine Marlier	ogier@cra.wallonie.be c.marlier@cra.wallonie.be
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO, Mol)	Isabelle Piccard Herman Eerens Antoine Royer	isabelle.piccard@vito.be herman.eerens@vito.be antoine.royer@vito.be

Datum van de volgende berichten: *begin juli 2010*

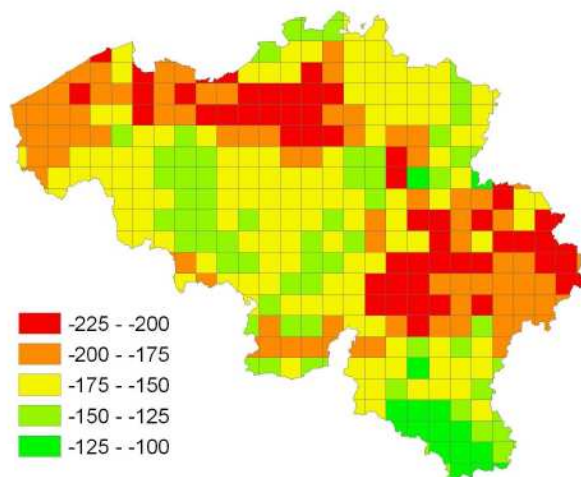
De weersgesteldheid

De winter van 2009 ligt misschien al een tijdje achter ons, maar het was wel één van de koudste winters van de voorbije 20 jaar. De winter van 2010 was iets minder koud, maar kreeg dan weer af te rekenen met heel wat sneeuw. Het weerstation van Ukkel telde 33 sneeuwdagen tussen december 2009 en april 2010, tegenover een gemiddelde voor deze periode van 21 dagen. Ook het aantal vorstdagen ($T_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$) van begin oktober 2009 tot en met eind april 2010 – de periode waarin de vegetatieve groei van de wintergewassen plaatsvindt – was hoog. Tijdens de voorbije 22 jaar kregen we slechts 5 keer af te rekenen met méér vorstdagen.

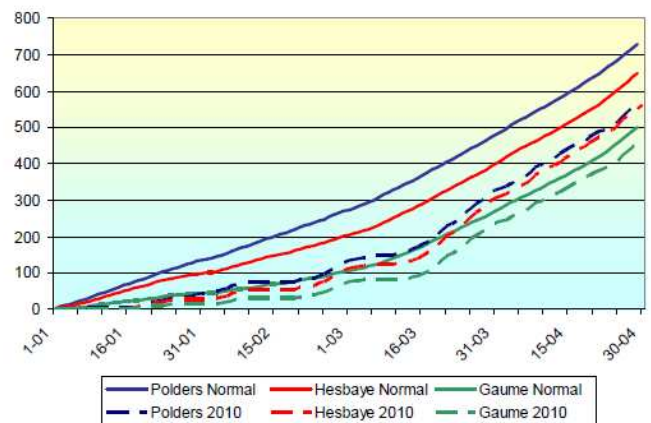
Maart 2010 kan op weersgebied beschouwd worden als normaal. In april scoorde de gemiddelde temperatuur beduidend hoger dan normaal, de uitzonderlijk hoge temperaturen van 2007 werden evenwel niet bereikt. April was bovendien erg zonnig en droog. De overheersende noordoostenwinden zorgden ervoor dat de velden mooi opdroogden. Dankzij deze gunstige weersomstandigheden kon de gewasachterstand tengevolge van de strenge winter dan ook gedeeltelijk ingehaald worden.

Figuur 1a geeft de afwijking van de temperatuursom weer voor de periode januari-april 2010 ten opzichte van de referentie (1988-2008). Eind april bedraagt de achterstand gemiddeld zo'n 170 graaddagen. In het zuiden van het land is de afwijking kleiner. Zo vertonen de gewassen in de Gaume een achterstand van minder dan een week, terwijl verder naar het noordwesten de vertraging oploopt tot zo'n 10 dagen (figuur 1b).

[a]

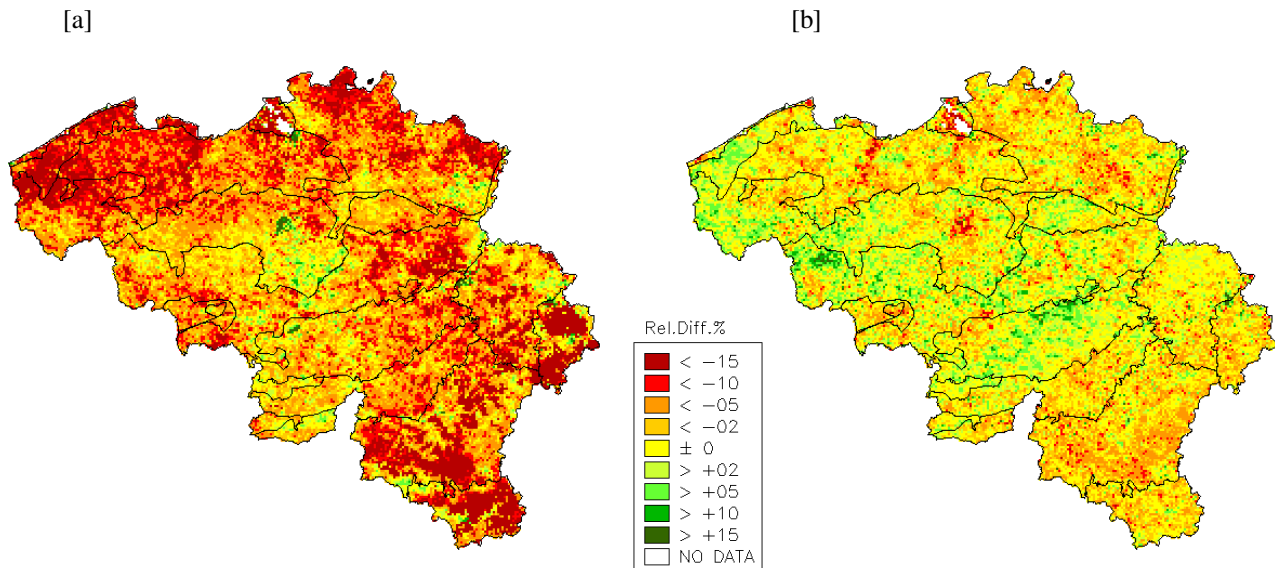
[b]

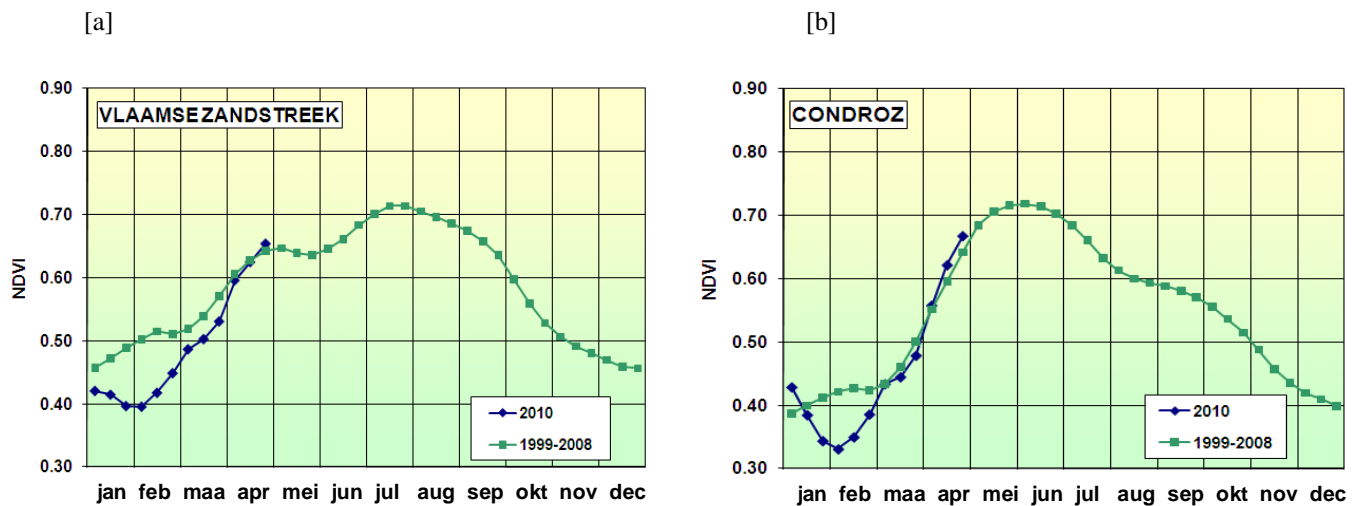
Figuur 1: [a] Verschil van de temperatuursom (in graaddagen) van 1 januari tot en met 30 april 2010 ten opzichte van de referentie (1988-2008). [b] Verloop van de temperatuursom sinds 1 januari 2010 voor drie verschillende regio's.

Observaties vanuit de ruimte

Uit de vergelijking van de vegetatie-index (NDVI) afgeleid uit SPOT-VEGETATION satellietbeelden van de periode januari-maart 2010 met het 10-jarig gemiddelde blijkt eveneens dat door de strenge winter de plantengroei vertraagd was (figuur 2a, rode zones). De vertraging kon echter grotendeels ingehaald worden dankzij de gunstige temperaturen en de verhoogde instraling tijdens de maand april (figuur 2b, groene en gele zones). Figuur 3 geeft de actuele en gemiddelde tijdsprofielen van de vegetatie-index weer voor de voornaamste wintergewassen in twee landbouwstroken: de Vlaamse Zandstreek en de Condroz. Ook hieruit kan men afleiden dat na een daling van de index in de maanden januari-februari (-maart) de situatie eind april genormaliseerd was.

Figuur 2: [a] Relatief verschil van de vegetatie-index (NDVI) ten opzichte van het gemiddelde (1999-2008) voor [a] de periode januari-maart 2010 en [b] april 2010.

Figuur 3: Evolutie van de vegetatie-index (NDVI): januari-april 2010 en gemiddelde (1999-2008) voor [a] de Vlaamse Zandstreek en [b] de Condroz.

Overzicht der gewassen: huidige toestand

- **Wintertarwe en -gerst:** Ondanks de barre winterkou vertonen de wintergranen weinig of geen vorstschade. Er was dan wel voldoende vocht aanwezig in de bodem, maar de koude temperaturen en de overheersende noordoostenwind in het vroege voorjaar hebben toch tijdelijk gezorgd voor een vertraagde ontwikkeling van de graangewassen. De wintertarwe die gezaaid werd tussen 21 oktober en 17 november 2009 bevindt zich evenwel momenteel in het "1ste knoop" stadium, hetgeen normaal is rond deze tijd. De wintergerst met zaaidatum tussen 20 september en 9 oktober 2009 heeft het "2de of 3de knoop" stadium bereikt. Het risico op ziekten is door de winterkou beperkt.

- **Voedermâis, aardappelen en suikerbieten:** De zaai van deze zomergewassen kon onder gunstige omstandigheden plaatsvinden. De structuur van de bodem was uitermate goed. De maïs kon vroeger dan gewoonlijk gezaaid worden. Voor de bieten en de cichorei moest er, na de droge aprilmaand, gewacht worden op de eerste regenbuien van begin mei om met de zaai van start te kunnen gaan. Het planten van de aardappelen vond plaats over een relatief lange periode. In het westen van het land (West-Vlaanderen en Henegouwen) werd met de aanplant begonnen rond 10 april, in de Ardennen en het uiterste zuiden van het land zal het wellicht tot 10 mei duren eer alle aardappelen geplant zijn. De eerste aardappelen werden misschien in nog relatief koude grond geplant, tijdens de volgende periode waren de plantomstandigheden echter ideaal. De regen van begin mei was erg welkom voor wat de onkruidbestrijding betreft.